

NAGYVÁRAD

Főszerkesztő: HEGEDŰS NÁNDOR

Felelős szerkesztő: MARÓTI SANDOR

MEGJEGYZÉSEK

Lupu a kamarában hatalmas beszédet tartott, amelyben a külső és belső helyzet egyaránt éleslátással analizálta. Beszédnek volt ezenkívül egy külön bevezetője. Lupu felolvasta egy szerződés másolatát, amelyet 1918-ban a bürokrácia német parancsnokság kötött az oroszul című napilappal, annak mai verziójával és amelyben az Univerzális bizalmas kötelezi magát, hogy a német megszálló seregek intencióit követi. Hogy a Mackensen-sereg kivonulása után ennek a szerződésnek realizálására került a sor, ez azonban nem változott lényegesen, nem változtat azon, hogy az Univerzális elkötelezte magát a németek ellen. A leleplezés érthető szennyezést keltezték azok után is, hogy a kamarát nagyvonalon elkényeztetették a kinos szennyezéssel, a csiklandó leleplezésekkel és a beszélő urak idegeit már holmi köznapi dolgok nem igen izgatják. De hát ez igazán több kettőnél. Az Univerzális nacionalista, a kisebbség-ellenes és antiszemita agitáció vezérorgánuma; tüntető, hangos és irgalmatlan. Heteken tartott hadjáratot Stere Coriolan ellen, mert a besszarábiai parasztpárti vezér ellenbarát volt. A bánati svábokról oldalt írt és azok irredentizmusáról festett képeket. Neki mindenki lállamellenes, áruló, kozmopolita és az ellenséggel együtt. Az Univerzális a közéleti tisztaság ellenkötött nacionalizmus legdörgőbb orsója. És most kiderül róla — akták vanak róla, — hogy a németektől pénzt költöztet magának. Ime, a haza védőangyala, eladta lelkét az ördögnek.

Olvasunk a multkorai minisztertanács a katonai és politikai tényezők antetű kijelentését, hogy Erdély kiségei mily kitűnően viselik magukat és nincs szükség ostromállapotra Erdélyben.

— fogadást merünk vállalni — sem az ostromállapot, sem a szura rövidesen nem fog megszűnni. Jól látjuk magunkat, de azért vigyáznunk kell.

Bernády György parlamenti beszédénél nyolc sort közölnek a román lapok. Ebből látszik, hogy a bukaresti sajtónak telme sincs még ma sem a kisebbségi probléma fontosságáról. Ha rágalmazni

kell bennünket, ha üszítani kell ellenünk, akkor oldalakat szentelnek nekünk. Amikor azonban egy magyar képviselő komoly beszéde elhangzik: akkor elég nyolc sor. De hát mi érdekes lehet egy magyar kép-

viselő beszédében.

nasz és siralom.

csak pa-

Milliók a városházán

A régi bűnök nem hagyják békében az embert. Ime ma is hoztak hozzám egy írást a városházáról, hogy kétezeröt száz leit fizessenek be a polgármesteri hivatal kasszájába régi adóhátralék címén. Szó sincs róla, mindig hanyag adófizető voltam és így nem csodálkozom azon, hogy még a hajdankorból is maradtak tartozásaim Nagyvárad adófülkéjében. Azon lepdtem meg egészen kellemetlenül, hogy erről a tartozásomról nem felejtkeztek meg, hogy a városházán most már nemcsak a jelen idők százfélé bevételi forrásait facsarják ki, hanem a multak omladékaiból is pénzt akarnak kibányászni.

Felmentem tehát a városházára, hogy mint kíváncsi polgár megnézzem, olyan szegényen állanak-e odafönn, hogy már az én régi adóhátralékomba is szükség van? Ott azután megtudtam, hogy nemcsak mártól kezdve végzik az ásatásokat az adókönyvek leülepedett vulkánikus rétegein, hanem már hónapok óta dolgoznak ezen a városházán. Schliemann, a híres archeologus nem kutatta olyan hévvel Pompéji romjait, mint ahogy most nálunk a régi idők megkövült maradványaiból akarnak még értékeket kihántolni.

És akkor eszembe jutott, hogy megnézzem, hogy hát csakugyan olyan cefetűl állanak a városházán?

Ugy találtam, hogy a városházán rengeteg pénz folyik be. Milliók és milliók dőlnek a trezorba és milliók és milliók vándorolnak ki belőle. A vámoktól, adóktól, drágasági hullamoktól gyötört város pénzhegyeket hord össze még a városházán is. Az ember nem hinné, ha könyvekből nem látná, hogy nov. hóban 8 millió 817 ezer lei bevétel volt a városnak. Olyan horribilis összeg ez, amelynek hallatára is összeszecsapja a kezét a szimpla polgár és úgy érzi, hogy az ő vagyonából és az ő életéből faragtak le egy darabot, hogy ezt az óriási summát összehozzák. Természetesen részre bontottuk ezt a közel kilenc milliós összeget és úgy találtuk, hogy ami ajándék van benne, az is adóból került ki, ami vagyonjövdelem van benne, az is a városi polgárságnak évtizedeken át gyűjtött vagyonából jövedelmeződött. Az állam fizetett ki november havában 2 millió 470 ezer leit, mint állami adórészesedést. Hát ez olyan ajándék, amit a súlyos adókövetések folytán mi — polgárok — izzadunk ki. Egymillió leit adott a városi pénztárba Mosoiu miniszter utépitésére. Ez az egyetlen valódi ajándék, mert igaz, hogy ez is közpénz, de ha Mosoiu miniszter nem volna jó szívvel Nagyvárad iránt, akkor nem kaptuk volna. De még e két tekintélyes summa nélkül is öt és fél millió jött be különféle adók, járulékok, bérek és taksák címén. A városi bérházak jövedelmét leszámítva, — amit novemberben fizetnek be — még mindig négy és fél milliót dobott be a nagy városházi minotaurusz torkába

a város népe, amely izzad, lőt-fut, az élet kinjaiban verejtékezik. Négy és fél millió olyan ijesztő összeg ma, amelyet nem lehet összehozni anélkül, hogy azt keservesen meg ne érezzék azok, akik fizetnek. Ebből a négy és fél millióból körülbelül két millió — pontosan egy millió 992 ezer lei — amit kifejezetten adó-, vám- és taxa címén szurunk le. És itt bukkantam rá, hogy régi pótdó és régi házbérfillér címén csupán november havában 414.000 leit hajtottak be a város buzgó végrehajtói. Az a régi polgárság, amely bizonyára nem a bőség-től, hanem éppen az inséges viszonyoknak miatta — egyrésze mint én, mondjuk hanyagságból — nem tudta pontosan fizetni az adóját, most duplán nyögi a terheket: fizetheti az új adókat is, a régieket is. Igazán bámulatos, hogy nem roskad össze alatta.

De hogy így kíváncsiskodtunk, megállapítottuk, hogy régi adóhátralékok címén októberben is bevasaltak 385 ezer leit, de már szeptemberben is 250.814 leit. Amint látni méltóztatik, a régi hátralékok címén hónapról-hónapra többet és többet szednek be, vagyis az adóprés buzgalma egyre fokozódik. Látják a városházán, hogy mégis csak fizetnek az emberek, ha muszáj, ha a végrehajtó komolyan fellep és ha — a licitáció nyelvén szólván — a „szobabeli bútorokra“ kerül a sor, hát annál nagyobb lelkesedéssel és vehemenciával nyúlunk bele az autochton polgárság izsakjába.

Ahogy így elnézzük a lánlelkű igyekezetet, amellyel az elavult, elrongyolódott adókönyveket kiassák a városházára poros, megkövült szekrényeiből, pincéiből és levéltáraiból, aggodalommal és szegény szívünk szomorú szorongásával kérdezzük:

Mikor fogjuk megtudni, hogy mire kellett és mire költötték el a mi millióinkat? Igaz: ha meg is fogjuk tudni és nem is fogjuk helyeselni, a pénz már elment és nincs az az atyauristen, aki azt nekünk visszaadja. Mégis: a bűnös emberi kíváncsiság előtt vannak problémák, amelyek szomjuhozzák a feleleteket. Miféle ágról-szakadt sor is az, hogy élt és fizet városban százezer ember, aki fizet, fizet és fizet, ellenben nem méltatják még arra sem, hogy legalább egyszer megmondanak neki: nézd jámbor atyámfia, oda üszött el a pénzed.

De nem is pusztán kíváncsiság ez. Mert nézzük csak. Ugy hallottuk, hogy régi adóhátralék és házbérfillér címén legalább még négy milliót akarnak a vasszorgalmu adóhivatali emberek kikalapálni belőlünk. Ahogy az ő szorgalmukat és a mi engedelmességet polgári kötelességtudásunkat ismerjük: ki is fogják ezt a pénzt belőlünk szedni. De ha majd kiszédtek, ha már ez is befolyt és ha már ezt is elköltötték: akkor mi lesz? Akkor megint új pénzmag után kell nézni, akkor új pénzforrást kell

kitalálni. Hát azért hangoztatjuk mi, hogy végre mondják meg nekünk egyszer, hogy hová tették, kinek adták, milyen célra fordították a mi pénzünket, hogy egyszer ki-jelenthessük mi is: erre adunk, erre pedig nem adunk!

Tárgyalják a városi költségvetést

A városi tanács most kezdett hozzá a költségvetés tárgyalásához. Közleményeinkből ismeretes, hogy tanács körülből 50 millió leire kontemplálja, — az üzemek nélkül — a jövő évi budgetet.

Eddig csupán a bevételi tételeket tárgyalták le, azt sem egészen, mert még egy-két kisebb tétel hátra van. Az állami hozzájárulás csökkent, mert a városi részesedés a tavalyi 9.591.000 leivel szemben, a pénzügyigazgatóság bejelentése szerint most csak 7.849.000 lei lesz.

Érdekesnek tartjuk közölni a város jelenlegi jövedelmi forrásait. A város ingatlanai és vagyona lukratív kamatoztatásában javult ugyan valamit a helyzet, a házbérlőjödelem több, de parlagon heverő jövedelmi források az illetékek tülhajtásával szemben, találhatók volnának. Vannak alapítványok, hogy csak a Bottó-féle főiskolára utaljunk, amelyek anélkül, hogy céljaiknak megfelelően, csak a költségzámán szerepelnek.

A nagyobb bevételi tételek, amelyeket a jövő évre előirányoztak a következők:

Állami adók percentuális részesedése 7.949.000 Lei, állatvágási adó 520.000, bérkocsik után 250.000, autók után 110.000, idegenek szállodai adója 450.000, tűzoltó-díj 380.000 Lei, behozatali köveztvám 12.000.000 Lei, piaci és köztelek helypénz 1.000.000 Lei, állatvásártéri felhajtási díj 250.000 Lei, illetőségi bizonyítványokért

200.000, mérlegelési díj 135.000, vágóhídi díj 160.000, hirdető táblák 100.000 (a hirdető vállalat árlejtésre kerül), látványossági díj 135.000 Lei. Városi ingatlanból: Apolló házbérlő 394.446, Bazár 692.650, kaszárnyáké 343.283, Széchenyi 250.000, színház 20.000, a kisebb ingatlanokból 493.091 Lei, kávéházi terraszkok illetéke 121.571, a belügyminiszterium 1923. évi hátralékos tartozása 746.825 lei előlegezett drágasági segély és családi pótlék címén, állampolgársági összeírás előlegezett költségei 380.000, eddig be nem hajtott községi pótdókból 1.500.000, ingatlan átírási díjhátralék 7—800.000, hátralékos taxák 500.000 Lei.

Benedek tanácsos a költségvetéssel kapcsolatban a következőket mondta munkatársunknak:

— Az eddigi tételek összegezve valamivel több, mint 40 millió Mi ötven milliós költségvetésre számítottunk s még vannak kisebb taxák s egyéb jövedelmek, amelyekkel néhány millió növekedésre lehet a bevételnél számítani.

A költségvetés tárgyalása még napokat vesz igénybe. A kiadási tételek előzetes megvitatás tárgyát képezik. Különösen sok a kulturális támogatást igénylő intézmény. A város, tudomásunk szerint követni fogja a többi erdélyi városok példáját és az ilyen célokra előirányzott összegekből egyforma arányban részesülni minden támogatásra érdemes kulturális szerv, iskola, internátus.

tések beszüntetését konstatálni annál is inkább, mert panaszoltak a kibocsátott váltófizetési meghagyás ellen kifogásokkal éltek, amelyben vitassa tették panaszló való követelését s így egy vitássá tett és a bíróság által még meg nem állapított követelés ki nem fizetése csodnyítás szemponijából nemcsak a fizetés beszüntetését nem igazolja, hanem még a követelés fennállását sem lehet teljesen igazoltnak tekinteni. Továbbá

megállapítja a bíróság, hogy panaszolt által becsatolt levelek és nyugtákból kitűnően nevezett panaszolt cég — a mai nehéz gazdasági viszonyok között is — több, mint félmillió leit fizetett ki, amely tény kétségbe bizonnyítja fizetőképességét,

másrészt a becsatolt telekkönyvi végzésekkel igazolva van, hogy hitelező követelése — a nyert telekkönyvi előjegyzés folytán — a nagyértékű ingatlanokkal is biztosítva van. A csődöt kérő hitelező alaptalan kérelme folytán a költségekben marasztalni kellett, különösen azért is, mert az adós által becsatolt bizonyítékok dacára is ragaszkodott kérelméhez.

Ha valaki nehezen fizet, még nem fizetéseképtelen

A nagyváradai törvényszék tegnap igen érdekes végzést hozott. A Satori-cég ellen kért egyik hitelezője csődöt. A kérvényt a bíróság elutasította. Nem is ez a fontos. Az érdekes, a bírósági végzés indokolása. A bíróság ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy aki a mai súlyos gazdasági viszonyok között nehezen fizet, az még nem fizetéseképtelen. Ezzel a bíróság a jóhiszemű adós védelmét mondja ki. Az érdekes végzés indokolása így szól:

Nevezett kérelmező a csődtörvény 248. §-a alapján azon az alapon kérte Satori Mór bejegyzett cég és annak tagjai ellen a csőd megnyitását, hogy nevezett cég fizetését megszüntette. Hitelezői minőségének és követelésének igazolására az iratoknál elfekvő mandat de platat mutatta be s a fizetésének beszüntetését a kérvényéhez csatolt végrehajtási jegyzőkönyvvel és községi bizonyítvánnyal kívánta igazolni.

A bíróság a kérvényben felhozott adatokat elegendőnek nem találva, a csődnitási kérvényre tárgyalási hatánapot tűzött ki. A kitűzött tárgyaláson nevezett panaszoltak előadták és a 415. sz. alatt a tárgyalási jegyzőkönyvhöz csatolt levelekkel és végzésekkel igazolták, hogy a csődöt kérő hitelező által becsatolt végrehajtási jegyzőkönyvben felsorolt követelések nem állanak fenn és hogy az ellenük elrendelt végrehajtások megszüntek, illetve, hogy fizetéseket teljesítettek az utolsó napokban is.

A törvényszék ily körülmények között alaplaannak találta csődöt kérő hitelező kérelmét, mivel panaszolt igazolta fizetőképességét és hogy fizetéseit nem szüntette be. A törvényszék úgy találta, hogy egyedül abból a tényből, hogy panaszoltak csődöt kérő hitelező követelését ki nem fizették, nem lehet a fizet-

Kenyeret az állástalan bírál

Az állásukból elbocsátott bírák kenyérkálvária útján nemrégiben némi enyhülés az a nobilis segítség, amit az ügyvéd valóban emberies gesztussal ajánlott a politikai változások ártatlan hajóúrtól meFájdalom, a segély szíveségére egy életre pozni akkor sem lehet, ha ez a szíveség legtisztább szívből származik.

Kilencen vannak jelenleg a kenyér maradt bírák, akiknek karácsony előtt leégetőbb gondjuk a mindennapi betevő fa-

A földi igazságszolgáltatás korán katonái közül tegnap egy küldöttég fel szerkesztőségünket. Nem lázadó, sőt mértéken túl is jámbor hangon változtak helyzetet, amibe önhibájukon kívül beleszórtak, szívfacsaró munkátlanúságukat. Kösmondanak a „Nagyvárad” útján mindazt, akik rossz sorsukban eddig mellettük álltak, első sorban az ügyvédi karnak s arra bennünket, hogy jövő megélhetésük tegnap legyünk megegyszer a szócsovei.

A választott bíróság intézményéhez relnék hozzákapsolni megélhetésüket kibocsátott bírák. Nem szerénytelen kíváncz a részükről; nem azt kívánják, hogy felek a választott bíró busásabban jövedelmük székébe emelje őket nélkülözésük mélyébe. Hiszen ők maguk is belátják, hogy elönyt maguk számára nem követelhetik, amikor a felek természetesen legkegyelmesebb ismerőseiket bízzák meg ezzel a fellel. Csúpan csak azt kéri az ügyvédek Kereskedelmi Kamarától, hogy alkalmazza őket a választott bíróságnál jegyzői ségben.

Ha elsősorban őket bizná meg a tisztességgel, úgy hiszik az elbocsátott bírák, hogy így az ő számukra a jogkereső felcsekélyebb megterhelése nélkül s anélkül, hogy biztosítsa a mindennapi kenyér, hogy bárkit is elűnének a keresettől.

Mi sem természetesebb, minthogy ötletét magunk részéről nemcsak a legnyakészséggel közreadjuk, de arra a legmelebb felhívjuk a közönség figyelmét és mi felkérünk, hogy a választott bírósági eljárásnál a jegyzői munkát állástalan bírák végeztessék.

Szunyogh Barna

Ady—Petőfi

dalestélye

december 11 csütörtök

este fél 9 órakor a Kath Körben.

Jegyek előre válthatók a Hegedű Hirlapírodában.

APOLLÓ MOZGÓ

Ma, pénteken először

A minaret hangja

Szentimentális dráma a Keleten 7 felvonásban.

A főszerepben: Norma Talmadge, a legbájosabb amerikai mozistar.

Figyelem!

Nemcsak hirdetjük, hanem tényekkel is bizonyítjuk, hogy a legolcsóbbnak elismert árainkból csak e hó végéig

10% árkedvezményt

AU PRINTEMPS (volt MISSIR) cég.

budapesti milliárdos család hamisította a cseh cukorpapir- reszeket

Három ország rendőrsége hetek óta nyomozásban, amelynek folyamán prágai bankokból egymillió cseh koronával károsítottak. A tavasz csalásra a budapesti rendőrség rá, amely a bűncselekmény minden részét kiderítette.

A nyomra Prágában jöttek rá, ahol a kuló elején Kling Jakab bécsi ügynök prágai nagybancoknál a Ceska Společni pro cukerní vállalatnak 25 részvényből álló tőzsdét kínálta fel eladásra és elzalogosításra. A vállalat Csehország legnagyobb cukor-, részvényeinek névértéke 5000 cseh korona, a forgalmi értéke azonban jóval nagyobb.

Kling Jakab a hamisított részvényekkel pár nap alatt 900.000 cseh koronát vett fel a prágai pénzintézetektől.

A becsapott bankoknak egymás közötti forrásból írt ki, hogy sok cukorpapírjuk van, és az elzalogosított papírok hamisak és a prágai rendőrség nyomozáshoz kezdett. Elfogták Kling Jakabot, aki azonban semmit se tudott a részvényekről, pusztán azt mondta el, hogy a bankok elhelyezésével egy bécsi üzletfele biztosítja a megbízója nevét nem tudja megmondani. Klingről biztosra vették, hogy tud a részvényekről is és ezért értesítették a bécsi rendőrséget, hogy állapítsa meg Kling kiliét a részvényekről.

Még a bécsi válasz előtt egy Weisz Lili budapesti úrilány jelent meg Prágában, ahol Kling részére védőt keresett. Weisz Lilit a prágai rendőrség megkérdezte, hogy bátyja Szécsény Weisz Andor megbízásából érkezett Prágába, aki Badenben él. A hamisítás részleteit nem tud.

A nyomozás most már gyorsan halad, a legújabb és azzal az eredménnyel vezetett. A budapesti rendőrség kitalálta, hogy a három részvényeket Szécsény Weisz Andor és bátyja Budapesten nyomatták. Szécsény Weisz ügynök volt a tőzsdéi konjunktúrában a tőzsdés. Rengeteg pénzt keresett és örült a tőzsdés. Weisz Andor a bátyjával és Ferenc budapesti cipőgyárossal, aki a tri-nyár és a Terez-körúti Chic Parisien tulajdonosa, megtalálták a részvények hamisítására szolgáló papírost.

Weisz Ferenc maga is nagyon gazdag ember, felesége a legnagyobb budapesti cipő-ár tulajdonosának a lánya.

* Folyó hó 22-ike óta a legolcsóbbak mellett a legizletesebb ételekkel és a legköltségesekkel látja el a „Corzó ét-tem“ (Körös-utca 1.) új bérője, Klein János.

* Ki árusít gyermek, fiú és leány-ot? Csak a „Fecske“ áruház Zsigmond Adler Str. Nic. Jorga (Zöldfa) 8. sz.

Dorian filmszínház

MA

Hotel Potemkin

Hotel Potemkin

Hotel Potemkin

Hotel Potemkin

Hotel Potemkin

Hotel Potemkin

Agyonlőtte magát egy nagyszalontai tanár

Ptoancu Sándor vezérigazgató sógora volt az öngyilkos

Nagyszalonta, december 4. A Nagyváradi kiküldött tudósítójától.) A szalontai állami liceum Cosma Jenő nevű fiatal tanára, kedden este fél nyolckor fejbőlőtte magát. Az öngyilkosság a liceumtól pár lépésnyire levő internátus épületében történt. A növendékek vacsora előtt voltak, amikor egymásután három revolverlövés hangzott végig a folyosókon. Berohantak Cosma Jenő szobájába és a fiatal tanárt az asztalra borulva találták, fejből patakozott a vér. Akkor még a szíve vert.

Öngyilkosság — a tükrök előtt

Cosma Jenő a legkedveltebb szalontai emberek egyike volt. Dacára, hogy csak egy esztendeje van itt, nem tudtuk olyan szalontai embertől kérdezősködni, aki ne a legnagyobb dicsőret hangján beszélt volna róla. Tanártársai — meglett emberek — könnyes szemekkel emlékeznek a fiatal professzorral.

Ennek dacára is súlyos gyanúsítások és vádak érték, érzékeny lelke pedig nem bírta el a rágal-makat. Inkább a halált választotta.

Tükrök elé ült Cosma Jenő és miután megírta bucsuleveleit — mintegy hét darabot — balkezébe támasztotta fejét, a tükrökben pontosan beállította a fegyver csővét és eldördült a fiatal életet kioltó lövés.

Cosma Jenő, az öngyilkos szalontai tanár

A Frommer-pisztoly golyója keresztül furta Cosma fejét, kezét, a halál azonban csak a hajnali órákban állott be. Addig egy percre sem nyerte vissza eszméletét.

Ki kergette a halálba a fiatal tanárt?

A liceum körül már a kora reggeli órákban gyülekezik a tömeg. Nutiu igazgatót már félnyolc órákor ott találom az irodában. Készségesen bocsájtja rendelkezésemre a szerencsétlen fiatal tanár hátra hagyott leveleit.

— A legkedvesebb kollegánkat vesztettük el — mondja az igazgató megtörtén. — A szörnyű vád, amelyet gonosz ellenségei terjesztettek róla, mind hazugság és az érzékeny lelkű fiatal embert már nem hozhatjuk vissza az élők sorába. Tessék ezeket a leveleket hagyni.

Ez a levél az igazgatónak szól, a többiekben szüleitől, magyar és román diákjaitól bucsuzik el. Nutiu igazgatóhoz intézett levél a következőképpen hangzik:

Igazgató Ur!

Ilyen légkörben nem lehet élni. Meguntam az életet. Bárha mindenkinek csak a javát akartam, íme mások így fizettek. Temetésemet szíveskedjék előkészíteni.

Ne boncoljanak fel és a gimnáziumból temessenek. Az anyagiakról Clujon és itt lakó rokonaimat kíméletesen kérem azonnal értesíteni.

Van a fehérműm között 1600 lei készpénzem és ami még jönni fog az adóhivataltól, azonkívül Gál úrtól tessék beszélni tizenkét óráért az ötven leit másfél hónapra. A ruháimat kérem összeszedni és becsomagoltatni. Két, vagy három szegény didergő embert fel lehet öltöztetni a használtakból, a többit eladni, a pénzből úgy a temetés, mint a (a levél folytatása a ráfröccsent vértől olvashatatlan.)

Síromat gondozzák. Kollegáimat önnel együtt ölelem.

Köszönti:
Prof. Cosma.

Külön megható sorokban bucsuzott el tanítványaitól is.

— A vádakra én nem akarok nyilatkozni önnek — mondja az igazgató, — hanem tanártársaim, akik a vizsgálóbizottságban vannak, megadják a szükséges felvilágosításokat.

A bizottság déli féltenekettokor fejezte be a kihallgatásokat és az egyik tagja, Kovács tanár a következőket mondotta a Nagyváradi tudósítójának:

— Gonosz emberek bosszúja kergette a halálba ezt a szerencsétlen fiatal embert. Három tanártársunkkal: névszerint Trifan Vasalivel, Kávási Iuliuval és Vácárescu Mihailal nem volt jóviszonyban.

Ugyanis Cosma, mint az intézet intendánsa, felügyelt a tanárok munkájára. A nevezett három kollega — szerinte — nem teljesítette híven működését, mire az igazgató megdorgálta őket.

— Kávási Iuliu november elsejétől más ügyből kifolyólag fel van függesztve. Trifan Vasile a nagyváradi királyi ügyesség előtt feljelentést tett Cosma ellen, hogy

beteges vonzalom fűzte az intézet egyes növendékeihez. A feljelentéshez mellékelte Lázár Teodor nyolcadikos növendék nyilatkozatát, melyben a diák is megerősíti a főljelentő vádjait.

— A legszélesebb propagandát folytatta a három ember Cosma ellen, hogy minél többen tudjanak a feljelentésről. A vizsgálát megállapítása szerint, a növendékeket különböző jutalmakkal kecsegtették, csak valljanak tanárjuk ellen.

— Az ügyesség a főszolgabíróhoz tette át az ügyet, hogy vizsgálja be a feljelentés adatainak valódiságát. Amikor ezt megtudta Cosma, akkor érlelődött meg benne a végzetes szándék, amelyről mi nem is sejtettünk semmit. Cosma azonnal jelentkezett az igazgató úrnál és férfiasan megcáfolta a híreket. Azután öngyilkos lett...

Dr Gocan Simon tanker, főigazgató nyilatkozata

Dr Gocan Simon főigazgató, aki a tanügyi hatóságok részéről folytat vizsgálatot, a következőkben nyilatkozott:

— Szegény Cosma ellen hajszá indult egyes kollegái részéről, amelynek áldozatul esett. Cáfoltam meg kérem, hogy semmi anyagiakról nincsen itt szó, hanem csupán erkölcsi visszaélésekkel vádolták meg tanártársai. A vizsgálat folyamatban van az ügyesség részéről és én is tanukihallgatásokat fogantatosítottam.

Kijelentem, hogy a vádaktól egy szó sem igaz.

A temetésen megjelent dr Cosma János kolozsvári királyi ügyész, az öngyilk-

kos testvére; dr Pteancu Sándorné, Cosma Jenő nővére. Kérdést intéztünk dr Cosma Jánoshoz, hogy mit fog a család tenni a rágalmazók ellen?

— Annnyira össze vagyunk törve a borzalmas csapás alatt — mondotta — hogy nem is tudunk gondolkodni. Bosszu nem méltó hozzánk, az igazságszolgáltatásra bizzuk, hogy méltó büntetésüket elvegyék a rágalmazók, akik szegény öcsém halálba kergették.

Dr Greavu Cornél főszolgabíró,

aki a nagyváradi királyi ügyészség megbízásából vezeti a vizsgálatot, a következőket mondotta:

— A vizsgálatot még nem fejeztem be és így nem nyilatkozhatom még az ügyről. Egyet mondhatok: embertelen hadjáratot indítottak Cosma tanár ellen.

Sulyos bizonyítékok vannak már eddig is a kezemből a vádlók ellen és több letartóztatás is várható.

— Ha a vizsgálatot befejeztem, készséggel állok a sajtó rendelkezésére.

A ravatalon

A liceum tornatermében ravatalozták fel Cosma Jenőt. A ravatalt elborították a hatalmas virágkoszorúk, amelyek alatt szétlőtt koponyával, fekete utcai ruhában fekszik a fiatal professzor. A ravatal körül cserkészek állnak sorfalat, kinn az utcán a diákság és Szalonta lakossága felekezeti és nemzetiségi különbség nélkül várja Cosma tanár koporsóját, a végső nyugalomra.

Kerecsi nagyváradi görög katolikus esperes végzi a gyászszertartást, mely után megindul a menet a temetőbe.

A sirál Kovács tanár magyar nyelven búcsúztatja a fiatal professzort.

— Az emberi gonoszának az áldozata lettél Cosma Jenő, drága barátunk. Tiszta lelkű ember voltál és nem tudtad elvieselni még a gyaru árnyékát sem. A mai társadalomban a rossz kerekedett felül, ahol sokkal több a gyűlölet, mint a szeretet. Most is a gonoszság győzött és mi fájó szívvel veszünk búcsút a legigazabb embertől, tőled Cosma Jenő. Pihenj békében!

Marginian Pál tanár román nyelven a következő beszédet mondotta:

— Cosma Jenő, kedves jó barátunk Isten veled! Vádlóid Isten és ember előtt elveszik majd méltó büntetésüket. Mi várjuk és figyeljük ezt! A legjobb embert, aki mindig, mindenkiel csak jót tett, siratjuk. Isten veled Cosma Jenő!

Egy nyolcadikos diák halott-sápadtan állt a sir szájánál. Beszélni akart, de csak ennyit tudott mondani:

— Tanár úr, miért hagyott itt ilyen korán minket, szerető tanítványait...

Azután zokogni kezdett.

Pillanatok alatt hant borult az előbb még nyitott sir fölé, szem nem maradt szárazon, amikor a hatalmas tömeg lassan kigyózó menetben visszaindult a temetőből...

És Nagyszalontán izgatottan tárgyalják a megdöbbentő tragédiát.

Biró György

Alka'mi karácsonyi vásár!

Mélyen leszállított árak, amíg a készlet tart, valódi angol női és férfi téka és ruhák.

szövegekben

december 24-ig. Kivételes alkalom a karácsonyi ünnepekre.

Spiegel és Oláry

Calea Regele Ferdinand (Rákóczi-ut) No. 7.

Mit akar a Kramer?

Kramer címestlenek az iparosok nevében előterjesztett, de alól nem irt és a való tényállást teljesen ferde színben feltüntető előadására, az utcájelző táblák ügyében, a következőket válszolem;

A város tanácsa árlejtést hirdetett préselt lemez táblákra és a jelenlegieknek megfelelő anyagu öntött spialter táblákra. Az árlejtésen öt ajánlattevő nyújtott be ajánlatot, sorjában a következők: Grünwald Testvérek, Kramer és Klein, Salamon és Benedek, a Vignali-cég és a „Galvani”-cég.

A városi tanács a préselt lemez táblákat kezdettől fogva kizárta, mint kevésbé értékeseket. A Grünwald cég a spialter táblákra nem tett ajánlatot; marad tehát négy ajánlattevő. Előrebocsátom itt, hogy a város az árlejtési feltételek között kikötötte azt, hogy az ajánlattevő köteles egy a jelenlegi tábláknak megfelelő méretű, teljesen újból öntött spialter táblának az árát megadni. Köteles továbbá megadni azt az egységet, amennyiért a várostól az ócska spialter anyag kilóját átvesszi. Ez idő szerint csak 396 táblának van, körülbelül 1200 kg összsúlyban. Új tábla kell 1020 darab, amelynek előállítására mintegy 4080 kg spialter fém szükséges. Világos tehát, hogy a táblák legnagyobb részét, teljesen új anyagból kell a vállalkozóknak elkészíteni.

A Kramer-cég, előőrleget eme feltételektől, úgy adta be az ajánlatát, hogy a város által szolgáltatandó ócska anyagból egy táblát készít 80 leiert, az általa adandó anyagból egy táblát készít 150 leiert, a mi ócska anyagunkat pedig átvesszi kilogrammonként 13 leivel. A többi cégek mind szabályszerű ajánlatot edtak be. Megadták az új tábla árát Salamon 220 leiben, Vignali 255 lei középpárban, a Galvani-cég pedig 192 lei középpárban, Salamon az ócska anyagot 24 leiert, Vignali 20 leiert, a „Galvani”-cég pedig 25 leiert vesszi át.

Az eddigiekből konstatálható, hogy a Kramer-cég ajánlata nem felel meg a kiírási feltételeknek, mert mi nem kérünk árát a város által adott anyagok feldolgozására, miután a mi anyagunk a szükségletnek alig fedezi az egynegyed részét. A 80 leies ár tehát, amire Kramer hivatkozik, nem jöhet figyelembe, mert ezzel nem állítható szembe a többi cégek ajánlata, hanem valószínűleg csak a felületes szemlélő félrevezetésére akart szolgálni. Ha azt mondaná, hogy minden ócska táblából csinál 80 leiert egy új táblát ezt érteném, de ez esetben minnek hoz ajánlatot az ócska anyag átvételére kilónként. Már maga az a körülmény elég lenne ehhoz, hogy a versenytárgyalásból a Kramer-cég minden további tettekória nélkül kizárassék. Mindezonáltal tárgyalás alá vettük az ajánlatát. Az ajánlatok sorjában így néznek ki: Legolcsóbban 150 leivel ajánlott új táblát a Kramer-cég, de 13 leivel legkevesebbet ad a mi ócska anyagunkért. A következő legkedvezőbb ajánlattevő a Galvani-cég, amely 192 leivel ajánlja a táblát, de legfőképpen, vagyis 25 leit ad az ócska anyagunkért. A következő két ajánlattevő szép munkát csinál ugyan, de ajánlataik ennél a kétfőnél drágábbak.

Számbelileg összehasonlítván a Kramer és Galvani-cég ajánlatait, kitűnik, hogy 1024 új tábláért 150 leivel fizetünk kellene 153.600 leit, viszont 1200 kg régi anyagért 13 leivel visszazámmítol nekünk 15.600 lei, melynek levonásával az ó végzámmlára 138.000 lei volna. A Galvani cég viszont az 1024 tábláért 192 lei átlagárban 196.608 leit, 1200 kg ócska anyagért 25 leivel visszafizet nekünk 30.000 leit, maradna tehát az ó végzámmlára 166.608 lei. A két ajánlattevő közötti különbség 28.608 leit tesz ki végeredményben.

Amikor az ajánlatokat analizálni kezdük, szakértők bevonásával megállapítottuk, hogy a Kramer ajánlata nem lehet kóser, mert ha 25 lei realis piaci egységárral számítjuk a négy kilogramm nyersanyagot, amire egy tábla kiöntésére szüksége van, továbbá öntés, tisztogatás, festés a le- és főlsterelés költségeit számítjuk, akkor maga az önköltség tetemesen több 150 leinél. Nyilvánvaló, hogy Kramer a 150 leis kalkulációjában tévedett. Vagy azt hitte, hogy 13 leiert átvethetőlünk — ad libitum — annyi anyagot amennyiből a táblákot előállíthatja, ez azonban — mint látuk — nem lehetséges, mert nincs elég anyagunk; vagy pedig valami értéktelen rossz anyaggal akart itt kísérletezni, aminek nyilván a város vallotta volna kárát. Minthogy pedig a törvény értelmében

szabálytalan és megbízhatatlan ajánlatokat az lejtésből ki kell zárni, a városi tanács javaslata folyón a Kramer-cég előjlesztését a Galvani-cé bízta meg a munka végrehajtásával.

Következik ebből tehát, hogy a városi tanács a város érdekeinek megfelelően és teljesen a törvény értelmében járt el, mert a Galvani-cég mi a legdrágább, hanem közvetlenül a Kramer-cé után következő ajánlattevő volt. Hogy Kramer-kel azonban az óvatosság mennyire szükséges volt, ezt a Kramer hírlapi nyilatkozatából igazolhatom, mert ő átlálólág 80 leiert táblát, új táblát, de nem öntött spialter táblát, hanem azért vajami jót és jókdeletet akart szállítani. Számsszóvol annyit jelent, legalább a cikkből rá lehet következtetni, hogy Kramer a kiírási feltételektől eltérőleg és annak megkerülésével akart volna nekünk valamit szállítani, amiről mi sem magunk sem tudjuk, hogy az mi. Éppen onnantól abszurdum az a számítás is, amikor azt mondom, hogy 80 leibe került volna az új tábla, a négy szükséges anyagot átvette volna 13 leivel, tehát a városnak csak 30 leibe került volna egy új táblát. Ha azonban nem 13 leit, hanem a realis piaci árát, 25 leit fizetett volna, amennyi anyag tényleg megér és amennyit mások nem tudnak adni, akkor nyilván a városnak nem kell pénzbe nem került volna egy-egy utcájelző tábla, hanem még a Kramer-cég külön 20 leit rá fizet volna a városnak azért az élvezetért, hogy neki utcájelző táblákat szállíthatott. Gyakorlati és szakai szempontból az ilyen kalkulációs analízis szédőlegesen egyéneknek nem minősíthető.

Panaszkodik a Kramer-cég az iránt is, hogy annak idején a Galvani-cég átvette az ő mócskét, vagy találmányát, amikor a házzszámítáblákat készítelte. Átolvastam az akkori árlejtés jegyzőkönyvét és a Galvani-cég ajánlatát, amelyből világosan kitűnik, hogy a Galvani-cég annak idején 35 leit kért a régi házzszámítáblákban galvanoplasztikai uton átalakított házzszámítáblákért. Azt tehát, hogy mit akart csinálni a Galvani-cég, ajánlatában előre megmondta és azt magunk is nagyon jól tudtuk. Azt is nagyon jól tudtuk annak idején, hogy nem új táblát szállított nekünk 35 leiert, mert új táblákat sokkal kisebb méretben 45 leiert ajánlott meg 1923-ban a Galvani-cég, míg az ugyanakkor konkuráló Jost-cég sokkal kisebb új öntési táblákért 55 leit kért. A különbség Kramerék és Galvaniék között az volt, hogy míg Kramerék préselt horgalmat forrasztottak volna a táblákra, addig Galvaniék galvanoplasztikai uton készítették el az átalakítást és ugyancsak galvanikus eljárással elvették el azt is, hogy teljesen hasonlónak anyagnak, tehát spialtert spialterhez tudtak hozzáegeszteni. Hogy mi az a tilokzatos új eljárás, a mostani utcájelzőtáblák készítésénél találtunk a Kramer-cég, azt nem tudjuk. Ha azonban az eljárást érti ez alatti, hogy papírvékony bádólemezeket húzott rá egy vastagabb fém bádógra, akkor ezt az eljárást a legsilányabban kell tekintenünk, mert a papírvékony bádólemezek pár év alatt bizonyára tönkre melegevön és így ezt a munkát színlén nem tudnánk ajánlani senkinek.

A törvény és a szabályok a nyilvános eljárást megvárását határozottan körülzáncolják, mint hatóság nem tehetünk egyebet, minthogy megvárjuk a kiírási feltételekhez. Aki a kiírási feltételeknek nem felel meg, azt a versenytárgyalásból kizárjuk. Nekünk nincs szükségünk új találmányokra és zseniális beállításokra, hanem kértünk, hanem szükségünk van arra, hogy a mi kívánságainknak szigorúan megfeleljék a mi ajánlatát minden cég. A Kramer-cég nem tette; magára vessen tehát akkor, amikor ezt a munkát nem kaphatja meg. Van itt más iparos is, a Salamon és Benedek társas cég például, amely gyönyörű mintát és egyszerű munkát ajánlott. Ha Salamon lett volna a másik bizonyára 6 kapt volna meg a szállítást; azonban 30.000 leiel drágább volt a Galvani-cég és így a munka odaállításánál ezt a két kiiparost kénytelenek voltunk elejteni. Egyébként a Galvani-cég is nagyváradi iparos, nagyváradi iparosok dolgozik és így az iparosköröknek megbízatása ellen kifogásuk egyáltalán nem lehet.

A leghatározottabban visszazámmítolom Kramer cégfőnök támadását, amelynek külföld minden alapnékül reklámot akar csinálni annak a való tényállásnak meg nem felelő, logikus, sőt sok tekintetben értelmetlen összeállításában szándékozott a műszaki osztály elutasítását és a városi tanács döntését kipellengérezni.

Egyébként módja van ahhoz a Kramer-cégnek, hogy a tanács határozatát megfelelően megvárja majd hivatalos uton is elmondjuk mindazt, ami szükségesnek találunk.

Hőszeghy József
városi főmérnök

Egyesült Államok enyhítik a bevándorlási korlátokat

Budapest, december 4. Biztos hízerint Davis amerikai munkaügyi miniszter enyhíteni akarja a bevándorlási kvótatörvény szigorú rendelkezéseit. Munkaügyi minisztert az az intenció vezérte, hogy az illegitim módon való amerikai bevándorlást az eddigieknél jóval szigorúbb törvényekkel lehetetlenné tegye. A másrészt a bevándorlás lehetőségét zárja el oly esetekben, melyekben a beérkezés kérdése a bevándorlók befogadása, mint például hozzátartozók esetében is. Az illegitim bevándorlókat, az úgynevezett besurranókat, kik legutóbb repülőgépek igénybevételével is dolgoznak, tudvalevőleg az Egyesült Államok törvényekkel büntetik. A legszigorúbb büntéseket az Unió azokkal szemben szabta, akik meg nem engedett módon június 3-a után érkeztek az Egyesült Államok területére, míg a már öt éve bennlakózkodókra vonatkozólag eddig a bevándorlási törvény hatálya elévült.

Az új bevándorlási törvény már drágábbal lép föl, mert az idegen, aki július elseje után illegálisan lépett, a jövőben így lép az Egyesült Államok területére, deportálható nemcsak a beérkezésétől számított öt éven belül, hanem azután is bármikor.

Davis munkaügyi miniszter az emberiség megakadályozása céljából akarja terjeszteni a kvóta-törvény rendelkezéseit a délamerikai országokra is, amelyek Mexikóval, Kanadával együtt a korlátlanul küldhetik bevándorlókat. Másrészt viszont megígérte a kvótát bizonyos irányú enyhítést is a munkaügyi miniszter, aki a várható eredményről így nyilatkozott:

— Vannak a kvóta-törvényben rendelkezések, amelyeket meg kell valósítani és ezt bizonyos módosításokat fogok kérni a kongresszustól. Például elsőbbséget akarok biztosítani a bebecsátásban az Egyesült Államokban lakó idegenek családtagjainak számára. Az emberiség megköveteli, hogy a bevándorlási törvény ne működjen úgy, hogy elválasszon férjeket feleségtől, testvéreket nővérektől, vagy szülőket gyermekeiktől. Azonfelül gazdasági szempont is van arra, hogy egyesítsük a bevándorlók családjait. Mert ha az idegen tudja családját új hazájába hozatni, sokkal a munkabérekkel, amiket itt keres, kell eltartani külföldön családtagjait. Viszont idehozhatja őket, munkabérének a felét tartanám azt is, ha olyan rendbályt állapítanak meg, amelynek alapján az ittlakó idegenek családtagjait, mint „egységet” becsátánák be.

Az illegitim bevándorlók ellen a védekezést szükségesnek tartják azért is, mert a deportálás átlagos költsége fejenként dollár és így ez a tétel sokmillió dollár terheli meg az Uniót.

Tíz év kell a kimaradtaknak az állampolgárság elnyeréséhez

De kevesebb idő is elég azoknak, akik román nőt vesznek feleségül — Az állampolgárságot folyamodók nem kerülnek az idegenek listájára

Tegnap nyert végleges befejezést az állampolgárok összeírása. Sorszám szerint még nincs pontos összegezés azokról, akik elnyerték az állampolgárságot, mert igazoló okirataikat a megállapítást végző bizottság elfogadta. Annyi azonban már konstatalható, hogy

kötülbelül 6000 név maradt ki Nagyvárad törzslakosságából.

hatezer olyan személy nem szerepel a listán, akik esztendőök óta itt laknak, polgári foglalkozásuk, vagyoni és családi állapotuk ide köti őket. Ennek a hatezer embernek nagyobbik fele családfenntartó, tehát nem is egyedül van, hanem három-négy családtag sorsa fűződik naturalizálásához.

Előre bocsátjuk, hogy riadalomra semmi okuk sincs azoknak, akik itt esztendőök előtt telepedtek meg.

Azok, akik különböző okokból nem igazolhatták kétségtelen jogaikat és kimaradtak az állampolgársági listából, felebbezésük minden jogszerű esetben sikerrel fog járni. Nem fenyegeti különösebb veszedelem a beköltözöttöket sem. Ezeknek naturalizálási eljárást kell indítaniok. A naturalizálási folyamodványhoz szükséges születési, nagykorúsági bizonyítvány, közigazgató előtt tett deklaráció arról, hogy román állampolgár kíván a folyamodó lenni, erkölcsi bizonyítvány és annak igazolása, hogy fent tudja tartani magát vagyon, vagy foglalkozás által. Aki az első jelentkezés alkalmával csak 1921. óta való itt-lakását igazolta, de itt lakott már 1914-ben is, a népesedési hivatalban, — mely az összeírás ostroma alatt nem állhatott kellő mértékben a felek rendelkezésére — megszerkezheti az 1914-es bejelentési lapját. A naturalizálásért folyamodó a kérvény beadásától számított tíz év múlva nyer állampolgárságot.

A folyamodvány beadásakor azonban az amerikai rendszerhez hasonló

első igazoló papírt kap, ez ideiglenes papír birtokában ideiglenes uttlevelet nyerhet

és állandó tartózkodást, a sziguranca ellenőrzése nélkül. Az évtizedes itt lakás alól fel vannak mentve azoknak az idegen honosoknak a fiai, akik már a mai Románia területén születtek és elérték nagykorúságukat. Hogy példával is illusztráljuk ezt az utóbbi körülményt szolgáljon tanuságul a következő eset: egy ismert nagyváradi könyvkötész negyven éve lakik Nagyváradon, de Lengyelországban született. Huszonnyolc évet betöltött itt született fiai azonnal állampolgárságot nyernek, de édesapjuk csak a folyamodástól számított tíz év múlva. Addig az ideiglenes papír birtokában háboríthatatlanul üzheti foglalkozását.

Fel vannak mentve a tíz éves Romániában való lakás kötelezettsége alól azok, akik beigazolják, hogy *hasznosak a román államra és azok, akik román nemzetiségű nőt vettek feleségül.*

Az állami, vagy városi szolgálatban levő tisztviselőkre ugyanaz az irányadó, mint minden más esetben. Azok, akik

meg akarják tekinteni nevüket a kifüggesztett listákon, vigyék magukkal azt a ceruzázott iratot, melyet első jelentkezésük alkalmával kapak. Aki nincs felvéve, igazoló iratát vigye fel, hogy felebbezése felvehető legyen.

Az állampolgársági összeírás befejezésével különben Nagyvárad város az alábbi hirdetményt bocsátotta ki:

HIRDETMEYNY!

Tudomására hozom a város lakosságának, hogy a román állampolgárság megállapítására vonatkozó Regulament rendelkezéseire képest az állampolgársági előkészítő listák elkészítették és ezen listából egy példány közszemlére ki lett téve a Városházán, II. em. 25. és a mai naptól számított 30 napig, tehát 1925. január 3-ig a közönség rendelkezésére áll.

A listák minden hétköznapon megtekinthetők délelőtt 9-től 14 óráig.

Ezen listák magukban foglalják mindazon személyeket, akik megfelelnek a Regulament 2-ik szakaszában előírt feltételeknek, illetve ennek értelmében román állampolgársági joguk megállapítást nyert. A fenti 30 napi határidőn belül bármely egyén, vagy hatóság kérheti bárkinek bejegyzését ezen listákba, valamint törlését, vagy a bejegyzett adatok helyesbítését. A kérelmek a város polgármesteréhez intézve, írásban nyújtandók be az állampolgársági hivatal helyiségében, Oradea-Mare, la 5. Decembrie 1924. Dr Bucico Coriolan sk. primar.

Egyébként az állampolgárok névjegyzékéből kimaradtak listáját folytatólag itt adjuk:

Stein Benjámín Alexandri 30. Özv. Róth Mártonné Cuza Voda 46. Klein Ferenc Cuza Voda 46. Molnár József Cuza Voda 46. Nyéki Lajos Alexandri 50. Saban Sándor Cuza Voda 69. Lefkovits Izák Alexandri 50. Róth Margit Cuza Voda 70. Kovács Samuél Cuza Voda 70. Patai Erzsébet Alexandri 50. Kaufmann Béla Cuza Voda 69. Kalmár Sándor Cuza Voda 69. Sipos János Cuza Voda 69. Herc Mór Cuza Voda 70. Szegál Sándor Alexandri 22. Özv. Huszár Lajosné A. Jancu 7. Pál József A. Jancu 7. Kun Rozália A. Jancu 7. Dobolyi Anna A. Jancu 7. Kohn Regina Avram Jancu 7. Klein Jenő A. Jancu 15-a. Fazekas Jolán A. Jancu 7. Hollós Sámuel A. Jancu 15-a. Tóth Piroksa A. Jancu 7. Farkas Savéta A. Jancu 7. Dr Sebestyén Sándor A. Jancu 15. Salamon Mihály A. Jancu 15-a. Lengyel Béla A. Jancu 15. Cociubei Mária A. Jancu 15-a. Preász Juliánna A. Jancu 15-a. Kandel Ignác St. Ladislau 37. Püspöki József C. Voda 63. Selegan Anna A. Jancu 15. Breiner Nándor C. Voda 66. Nagy József Alexandri 15. Weiss Adolf Alexandri 27. Farkas Benjámín Alexandri 15. Özv. Fülöp Lajosné Alexandri 16. Löw Margareta Alexandri 31. Costa Jenőné Alexandri 31. Taglicht Adolffu Alexandri 31. Bakos Alexandru Alexandri 31. Ardelean Mária Alexandri 27. Rosenberg Emil Alexandri 27. Zsigmond Mihály Alex. 31. Mati Anna Alexandri 27. Darabont Juliánna Alexandri 21. Zalcer Salomonné Alexandri 27. Morgenstern Jakob N. Jorga 9. Láng Jakab Alexandri 51. Nusbaum Móréné Alexandri 14. Vajlek Ilona Alexandri 5. Özv. Kővér Elekne Alexandri 5. Cuza Voda (v. Szacsavay) utcai lakosok: Magyarai Lajos 73. Fuchtmann Gyula 73. Friedlander Izso 40. Benedek Sándor 89. Benedek Béla 89. Lichtmann Dávid 42. Kovács And-

SUCHARD
KAKAO
ELÜLMULHATATLAN

A NAGY CIPŐELÁRUSÍTÁS!

IONDA TESTVÉREK Cipőáruházában Bulv. Regele Ferdinand 5

Völkink egyenes kívánságára meghosszabbított, hogy ezen kedvező alkalmat mindenki kihasználhassa. — Túlhalmozott raktár miatt az összes raktáron levő női-, férfi- és gyermekcipőket minden elfogadható árban elárusítjuk. — Wimpasangi hó- és sárolpók legjobb minőségben.

rei 67. Ferketob Lázár 42. Nagy Zsófia 84. Nagy Erzsébet 84. Pironcova Emma 884. Fodor Eszter 84. Stan Ilona 84. Özv. Bodnár Jánosné 84. Steiner Ignácné 82. Özv. Seiner Mórné 84. Grünwald Dávid 40. Braun Etelka 72.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Péntek délután fél 4 órakor: Mikulás, gyermek-előadás.

Péntek este: Reggeltől-hajnalig, nagy divatrevü 1-ször, bérletszinetben.

Szombat délután: Nagyhercegnő és a pincér, olcsó helyárakkal.

Szombat este: Hajduk hadnagya, Bihari Sándorral bérleten kívül.

Vasárnap délután fél 3 órakor: Huncut a lány.

Vasárnap délután 5 órakor: Karenin Anna, mérsékelt helyárakkal.

Vasárnap este fél 9 órai kezdettel: Hajduk hadnagya, Bihari Sándorral, bérleten kívül.

Hétfő: Hajduk hadnagya Bihari Sándorral, A) bérlet.

Házasságok az égben kötetnek

Bemutató előadás —

Egy férfi — jóvágású fiatal földbirtokos — gyanútlanul halad végig a nagyváros palotasorai mellett. A második emelet ablakából egy nő hajol ki és nézik a járó-kelőket, egy idősebb asszony és egy fiatal hölgy: a mama és a leánya.

— Nézd mama, az ott Borsy Tamás. Ez az ember tetszik nekem...

— Nőtlen? — kérdezi szigorúan a mama és csak mikor hallja, hogy szabad parti, mustrálja végig.

— Csinos ember, úgy tudom gazdag is. Ez éppen neked való férj lenne. Még az őszig el kell, hogy vegyen.

— De hiszen személyesen nem is ismerjük — vélekedik a leány.

— Hát aztán — replikáz a mama. — Tonesi néni, a keresztanyja Borsy Tamásnak, Cili tantival is valami atyafiságban van, Józsi bácsi meg régi katonapajtása volt a fiu papájának. Majd ők meghívják, összejövnék és legkésőbb a bál szezoniig el fog venni feleségül. Punktum. És becsukták a második emeleten az ablakot. A jámbor ember lent a flaszteren — pedig vidám és gondtalan fűtyöréssel halad, puha kalapiját hetyként félreesapja szegény fején és sejtelve sincs arról, hogy ő már véglegény, holnap férj, mert csak úgy „blik“-re megházasították a második emeleten.

Nem ez a meseje Csathó Kálmán legújabb darabjának pontosan, nem is ez történik a mese szövegszében, de — a szerző vallomása szerint — valóban ez a kiinduló pontja ennek a békebeli milőjű házasságszerző darabnak. Kávészó és paszszianszózó tantik, a kuglóf, a madártej és a goblen-munka mellett házasságtól menekülő férfiak sorsát. Egy kevésbé giccses, önkényes vezetésű ez a famíliáris rajz, az utóbbi harminc esztendőnek levegőjében Herczeg Ferenc-alakok szivaroznak, udvarolnak, teniszsznek, pletykálnak és házasodnak. Az első felvonást egyenesen végig traktázzák a házassággombolyító, leányos mamájú stratégiák és ósztintén szólna már idegesen fenszengünk a nagy bőséggel fölszervirozott asszonyi furfangtól és férj-főgő, de azért átlátszó raffinériáktól. Mindazonáltal — ha ez a milőfestés tulteng is benne — Csathó Kálmán meleg, mulattató és főleg a közönség szájaize szerint való darabot írt. Helyenkint kitűnő és találó mondásokkal, jól beállított figurákkal és hogy a meséjét biztos kézzel és sziniszter leg kifogástalanul tudja forgatni, az a jószemű és rutinos rendezőnek tudható be.

A közönség igen szívesen fogadta a finom humorral átszőtt darabot és az előadás is, majdnem kifogástalan szereptudással sok lendületet és színt kölcsönzött neki. A férjfogás két tapasztalt asszonyához elsőrendű személyesítőkre találtak Pogány Jankában és Benes Ilonában. Az utóbbi finoman, diszkrét eszközkel adta vissza a régi vágyát, de jó és logikus eszű nagyasszonyt, Pogány Janka pedig karakterizáló művészetének ragyogó elevenségével és gazdag humorával egyetlen helyzetet sem hagyott kiaknázatlanul. G. Polgár Mariska eszes, csalafinta és mulató birtokos asszonya hü és természetes volt. Stílusa és beszédművészete

— mint rendesen — ma sem tévesztette el a hástást. Kertész Manci kedvesen és találó humorral játszotta meg a könnyen lobbanó bakfist. De kevesebb színésszel még több hatást ért volna el. Tóth Elek férfias, nyugodt művészete kisebb szerepében is domináns volt. Hevesi-nem volt rossz. Stoll mulattató és egyszerű figurát adott. Bihari Nándor, ez a mindig helyén lévő és egyéni eszközökkel dolgozó kitűnő fiatal színész.

— Mikulás bácsi tréfái. Az egész színtársulat rendkívül jól mulat már a próbákban is azokban a bohóságokban, amelyekkel Galambos Elemér pénteken délután fél 4 órakor színpadra kerülő Mikulás bácsi tréfái című gyermekdarabját fűszerezte. Ebben a pompás gyermekdarabban, amely valóságos Mikulás hangulatot áraszt, a főszerepeket Kertész Manci, Benes Ilona, Gál Piri, Galambos, Bihari Nándor, Stoll, Madas és Sós játsszák a főszerepeket.

— A Divatrevü szenzációi. A nappali pénztárt valósággal ostrom alá fogta a közönség a pénteken este színpadra kerülő Divatrevü jegyeiért. A Reggeltől-hajnalig című operett-karikatúrában Hilf László a szövegíró és Várady Aladár karmester a mai operettírást figurázzák ki rendkívül ötletesen. A két szerző bemutatja, hogy hogyan készülnek manapság az új operettek szövegei és muzikái. A revü keretében a legelőkelőbb cégek divatkreációi vonulnak fel. A főszereplők Biczó Margit, Barna Sári, Beteg Bébi, Jósika Mici, T. Pogány Janka, H. Körösi Juci, Fényes Lili, Rohonczy, Bihari, Madas, Stoll és Sós lesznek. A Divatrevü bérleten kívül kerül színpadra.

— Hajduk hadnagya. Az utolsó próbák folynak Czobor Hajduk hadnagya című gyönyörű magyar operettjéből, melyet a társulat a nyáron elevenített fel rendkívül nagy siker mellett. A főszerep Bihari Sándor, az ország határain túl is hírneves baritonista kezében van, ami biztos garanciája annak, hogy az operett zenei részének minden szépsége teljes pompájában érvényesülni fog. A nagyszerű romantikus és hangulatos magyar operett többi főszerepeit a legjobb erők játsszák, így Biczó Margit, Beteg Bébi, Barna Sári, Rohonczy, Bihari Nándor, Madas és Stoll. A Hajduk hadnagya szombat és vasárnap bérletszinetben megy, hétfőn este pedig A) bérletben kerül színpadra.

MOZI

— A minaret hangja Norma Talmadge-val. Az Apolló-mozgó ma, pénteken adja először a „Minaret hangja“ c. szentimentális drámát, amely részben a Keleten, részben Angliában játszódó történetével, Norma Talmadge és a többi szereplőkkel, a cselekmény színhelyét ábrázoló festői tájképekkel igazán elsőrangú élvezetet nyújt a szemlélőnek.

— „Hotel Potemkin“ a Dorian-filmszínház pénteki műsora is. Kiválóan érdekes és izgalmas dráma, 6 hosszú felvonásban. Főszerepben: Jean Angeló. a kiváló francia film-művész.

Zománczott edények, konyhafelszerelések a legolcsóbban KUN VASKERESKEDŐNÉL.

Tekintse meg „FOR GENTLEMEN“ uridivat Rimanóczy szálló épület — Külön látvány

Minden vevő

egy nagy tábla csokoládé teljesen ingyen kap ki 100 Leien felüli értéket

HOROVITZ

cukorkakülönlegességek áruház

nagy Mikulás-vásár

Str. Teatrului (Színház-u.) 4. Olcsó Telefon 269

Nézze meg!

Dayrol & Tauber

London

cég lerakatának kirakatát

Férfi öltönyszövet Átmeneti kabát, Télikabát szövet Rövid sport kabát Bunda felsőkre Sport ruhákra Különböző nadrág Fekete és kék szövet Női fekete és színes kabát

Maradékban: gyári árak olcsóbban

Címre ügyelni

Deutsch Postóáru

Str. Avram Iancu (v. Kossuth)

Olcsó cipők

A „DERBY“ Cipőgyár R. T. már csak rövid ideig

fogja cipőgyártmányait szabott, gyári árából

15%-os árengedménnyel árusítan

„DERBY“ CIPŐÜZLETEK:

I. Bulev. Regele Ferdinand 2. sz. II. Str. Avram Iancu (Kossuth-u.) Bazár-épület Gyárépület

III. Nicolae Iorga (Zöldfa-utca) 7. szám.

Megalakult a bolgár ellenkormány

festők legkiválóbbjainak kiállítása a
n. Huszonöt művész, közel száz kép-
alkalmasabb karácsonyi vétel. Be-
ncsen.

Lista és Hubert Eiel hangversenye

éveles zenei eseményben lesz része
a közönségének december tizenhato-
di budapesti Opera két nagyszéri mű-
során Nasta és Hubert Etel roma-
nyuk során ezen az estén lépnek fel
don.

A nagy tehetségű művészpár koncertje megvilágított és feloldozó zenei társaságban. Dr. Nasta és Hubert Etel más-más nagy zenekölőnek műveiből van válogatva, akik valódi próbatérvői az instrumentális művészetnek. Wagner, Strauss, Verdi, Puccini, Mascagni örökéletű művei megismerésére méltó tolmácsolásban a zeneyen.

...és főmérnök, hogy Hubert Elér pá-
tis tíz évvel ezelőtt Nagyváradról indult
...működő operatőrként Hubert főmérnök
...a város előkelő köreiben már akkor
...jelent ragyogó tehetségével.
...concert iránt máris igen nagy érdeklő-
...matkozik.

agversenyek ingyen publikuma

apokban közöltük egyik hangversenyiroda
z hogy sokan surrannak be ingyen a konz
Erre a cikkre tegnap két levelet is kap
adjuk szószerint mind a kettőt:

A gyűjtemény egyik régebbi számában egy kis
my jelent meg a koncerteken való „besur-
Az a pár sor elsősorban a diákokat ér-
sz abban előadott „besurranásnak” egye-
szízarólagos oka az, hogy a helyárák, a leg-
ok is, nagyon drágák. Arra kérem az érde-
k léssek be, hogy az a diák, aki pedig sze-
t lenni a koncerteken, nem fizethet 50 lelt
helyért. Azt kérem tehát a többi diákok ne-
hangversenyirodáktól, hogy diákigazolvány
en adjanak ki külön diákjegyet. Ezzel az
tökéletesen megoldják a hangversenyi „be-
nok” problémáit. Egy diák.

velt Szerkesztő ur! A „Musica” hangverseny-
vállalat rövid pár sorban elsjria panaszt,
drága pénzen megrendezett koncertek jegy-
való látogatása annyira divathá-
többsen vannak a jegynélküliek egy-
en. Távól áll szándékomban a „Musica”
szólított vádakat valódiságát kétségbe vonni,
reális megvilágításba akarom helyezni ezen
lakat, egyben propozícióival szeretnék szol-
nok megszüntetésére. Ugye, természetes,
hársa csak egy intellektuál képes, az teszi
át egy esetleges rajtacsípéssel járó kelle-
nének, de csak azért, mert oly lelki szük-
akjára kielégíteni, amiről képtelen lemond-
arról nem szólna, hogy szivesen lemondana
járól, de már erről rég lemondott. De rem-
hőttekről van szó, hanem gyermekeinkről,
est állanak az élet küszöbén sápadtan a hia-
osi és lelki táplálkozástól — nem tudnak
oljni vágyaiknak, így lesznek ők besurranok
az anomáliákban nem az intellektuál osztály
os kipellengérezésével lehet segíteni, hanem
ridég üzleti módon szigorúan ellenőrizni,
pedig a mi gazdaságosabb és méltányosabb,
állólhelyeket és deákgyereket állandósítani.
besurranó apja.

A publikumnak sejtelve sincs arról, hogy angversenyrendezés mibe kerül. Egy igazi sz felélti díja 100 és 200 dollár között mond Rubinstein Erna például 200 dollárt kapott, Bék Béla 100 dollárt és a költségeit. Ezenkívül em, reklám és egyéb kiadások horribilis össze emésztetnek fel. Ezzel szemben a bevételek zottak és abból is 32 százalékot le kell adni kedvező esetben — ha erre külön engedély 16 százalékot. El lehet képzelni, milyen nagy át jelent, ha a bevétel egy harmada lemegy át. Mindamellett azonban gondolkodni fogunk hogy a diákiegyek kérdését kedvezően meg-

Bécsből jelentik: A Wiener Allgemeine Zeitung szófiai tudósítójának jelentése szerint Obov, a Stambulijsky-kormány volt minisztere Belgrádban ellenkormányt és forradalmi bizottságot létesített, amelynek feladata a Cankov-kormány megbuktatása és az, hogy a főhatalmat Bulgáriában isnét az agrárpártnak szerezze meg. Obovnak már kétezer jól felfegyverzett bolgár katonája van — olyanok, akik a jelenlegi uralkodó elöl emigráltak Bulgáriából. Ehhez

járul állítólag még 13.000 katoná. Céljuk betörni Bulgáriába, a lakosságot magával ragadni, a jelenlegi bolgár politika vezető személyiségeit féléretetni és az agrárpart legreakdikalisabb esőpertjét hatalomra jvtatni. Az ellenkornány a bolgár királyt is le akarja tenni és a köztársaságot proklamálni. A jelenleg rendelkezésére álló, már felszerelt csapatok a határ mentén tartózkodnak, ahol állandóan nyugtalanítják a határőröket.

Angerstein bányaigazgató maga irtotta ki a családját

A Nagyvárad mai számában ismerte az a borzalmas büntetelt, amit Németországban, Haiger község határában történt. Angerstein mészbánya igazgató villájában. Eleinte azt hitték, hogy a rémes családirtást rablók követtek el, mára kiderítette a vizsgálat, hogy a családtagokat és cselédséget maga Angerstein igazgató gyilkolta meg.

A hullák boncolása közben ugyanis feltűnt az orvosoknak a meggyilkoltakon a hullamerevedés sokkal korábban kezelt be, semmint azt az Angerstein által megjelölt gyilkosság időpontja valószínűvé tette volna. Feltűnt volt az is, hogy a pénztárszekrény teljesen érintetlen maradt és senki sem nyult ahoz a kazettához sem amely félig nyitva állott Angersteinné ruhaszekrényében. Angerstein sokáig nem vallott, bár szekercéken és vadászkéséken továbbá a meggyilkoltakon olyan ujjlenyomatokat találtak, me

lyek megegyeztek a bányá-igazgató ujjle-
nyomataival.

Hogy Angersteint valomásra bírják és megtörik, elvitték a villában megölt áldozatok felboncolásához. Az igazgató ekkor is tagadott, azonban a vizsgálatot vezelő államügyész és keresztkérdései alatt mindjobban összeavarodott és ellenmondások került önmagával. A főállamügyész erre kijelentette, hogy le fogja tartóztatni. Angerstein hirtelen megtört és könnyek közt bevallotta, hogy a villájában megölt nyolc személyt előre feltett szándékkal el tette el láb alól. Egy egész napon át követte el támadásait áldozatai ellen és pedig úgy, hogy egyenként csalta azokat egy szobába, ahol baltával hátulról leütötte őket.

Angerstein tetteinek indító oka eddig még teljesen homályosak. Nem tartják kizártnak, hogy a tömeggyilkosság elmebeteg műve, mert Angerstein állítólag gyógyíthatatlan beteg, paralitikus.

ULJONSÁGOK

VELE^NCE | K^ARN^EVAL

dec. 13

a Keresk. Csarnokban

* Hírek az új pénzügyigazgató kinevezéséről. Tegnap Bukarestből az a hír érkezett, hogy a megüresedett pénzügyigazgatói állásba a besszarábiai Balt-ból Sternatis Nicolai pénzügyigazgatót helyezik Nagyváradra. Érdeklőtünk a pénzügyigazgatóságon, de ott azt a felvilágosítást kaptuk, hogy ők is értesültek erről a kombinációról, de hivatalos értesítést még egyideig nem kaptak.

* **Róman írók irodalmi ünnepe** Nagyvárodon. Vasárnap december 7-én Nagyváraadra érkezik több román író, köztük Goga Octavian, a román írók egyesületének elnöke. A. Basarabescu, Ciucinat Pavelescu, Victor Eliutiu, Alifred Mosoiu, Mircea Radulescu, V. Russu-Sicianu és Liviu Reloreanu. A román írók irodalmi ünnepeket rendeznek Nagyvárodon, amelyet máris nagy érdeklődés előz meg. A nagyváradi román társaság, a román írók tiszteletére vasárnap este fél 9 órai kezdettel bankettet rendez. Az írók előadása délután öt órai kezdettel lesz a Mária királyné színházban. A román írók vasárnap délelőtt 9 óra 40 perckor érkeznek Arad felől Nagyváraadra és fogadásukra a város nagy előkészületeket tesz.

* MA DÉLUTÁN VAN Á 'MIKULÁS GYERMEK-ELŐADÁS. A színház kitünően összeválogatott komikuszai Bihari Nándor, Stoll, Madas, Galambos játszáék el a „Két rossz fiu kalandjai Mikulással” című új gyermek-darabot. Ami kedvesség, mulattató ötlet, pajzanság létezik, mind benne van a ma délutáni előadásban. Feltehetően ajándék minden jó gyermek számára egy jegy a Mikulásához. Kicsi gyermekek, felnőttek egyaránt végignézhetik.

* **Eljegyzés.** Fuchs Joli és Bux Il-
lés jegyesek. (Minden külön értesítés he-
lyett.)

* Kitűnő műsora van az elmebetegek vasárnap délután 4 órakor kezdődő színelőadásának. Belépődíj nincs!

* Szűts Samu mező ele di gyógyszerész halála. Mezőtelecsről érkezett rövid híradás jelentette, hogy Szűts Samu gyógyszerész, aki Nagyváradon is általánosan ismert és népszerű ember volt, tegnap éjjelre a 65 éves korában meghalt. Szűts Samu egyik legszimpatikusabb egyénisége volt a megyének. Hatalmas természeti erős ember, mint családjának legtöbb férfi tagja. Öccse nagyvárad i rendőrkapitány volt, aki szintén hatalmas erejéről volt híres. Szűts Samu életerős, egészséges ember volt, akin alig látszott még a hatvanöt éves életkor. Halála váratlanul jött és a „Sentinela” tegnapi száma azt írta, hogy a halál gyanus körülményekre való tekintettel az ügyészség el is rendelte a boncolást. Ez azonban nem fedte a tényeket, mert a halottkémorvos véleménye alapján, aki szív-szélhűdést konstata lt, meg is adták a temetési engedélyt. Szűts Samu halálát igen kiterjedt eszaki gyászolja, közöttük Komóssy József Nagyvárad volt polgármestere, akinek sógora volt az elhunyt.

* A Cion-templomban az istentisztelet péntek este 5 órakor kezdődik.

* Tizezer leit lopott egy család. Márkuc János, a váradvelencei fiuiskola igazgató-tanítója feljelentést adott be a rendőrségen K. Piroška nevű családjá ellen, aki mindössze két napja van szolgálatban. A család egy őrizetlen pillanatban feltörte a ruhásszekrényt és onnan 10800 l: készpénzt elloptott. A rendőrség bevezette a nyomozást.

Szenzációsan olcsó árakon

Játhat Bihari, Iványi-Grünwald, Páll, Pentelei, Révész Imre, Czencz, Nyilassy, Romek, O gyay, Komáromy-Katz stb. legszebb és legértékesebb dolgaihoz a Helikonban.

~~~~~

* Ahol mindenkinek ott kell lenni. Az idei szezon legértékesebb irodalmi eseményére a Szunyogh Barna Ady-Petőfi-estélyére megkezdtek a jegyek elárúsítását a Hegedűs Hirlapirodában. A jegyeket a lehető legolcsóbb áron állapították meg, adóval együtt 80, 60, 50, 40, 30, 20 és 15 leies jegyeket bocsátottak ki. Nemcsak Nagyváradról, de a vármegyéből is többen jegyeztettek elő az estélyre, amely az egész megye irodalom szerető közönségének érdeklődését felkeltette.

* A megyei iskola-bizottság ülése. A megyei iskola-bizottság tegnap délelőtt Popovici Miklós prefektus elnöklete alatt ülést tartott, melyen jelen volt Hiescu pénzügyi adminisztrátor Szilágyi-Corbu János főtanfelügyelő, dr. Caba Ágoston főtanfelügyelő, Chirilla Gusztáv főjegyző, Miches számvevősi főnök, Avram aljegyző és Szentpáli számvevő. A gyűlés tárgya az volt, hogy miképpen lehetne az épülő iskolához az eszközöket biztosítani. Hosszabb tanácskozás után elhatározták, hogy felterjesztést nyújtanak a miniszterhez, melyben kéri, hogy a taxatörvényt terjessze ki az iskola építési célokra is. Ezenkívül kéri fogják a Casa Scualeort, amely intézmény iskola-építések elősegítésére alakult, hogy a miniszter jóváhagyása mellett a biharmegyei iskolák felépítésére nagyobb kölcsönt folyósítson.

* Az Egyetértés táncestélye tornaünnepéssel egyben lesz megrendezve a Kath. Körben este 8 órakor, amely iránt az érdeklődés felülmul minden várakozást, ami érthető is, hiszen a program, vagyis a tornaünnepély Koller László parkettorna, valamint Platz János hegedűvirtuóz szereplése igazán minden figyelmet megérdemel. Tekintettel a nagy érdeklődésre, a jegyeket a bizottság Balogh János-cégnél elővételbe bocsátotta, hogy a tolongástól ezzel is megkímélje a közönséget.

* Az elmekórház beteget vasárnap délután 4 órakor színelőadást tartanak. Belépődíj nincs!

* Eucken és a kereszténység. A nagy jénai bölcselő, a Nobel-díj kitüntetettje, fölveti a kérdést a jelenkor nagy szellemi válságának idején: „Können wir noch Christen sein?” és 240 oldalon keresztül keresi a mai kultúra és tudomány álláspontján a feleletet. Széleskörű és mélyreható kutatásainak eredményét fogja ismertetni a Kath. Kör mai kultur-délutánján Kovács Kandid, premontrai házfőnök s az új idealizmus filozófiájának bírálatát fogja adni a kath. világnézet álláspontjáról. Az előadáson, mely este fél 7 órakor lesz a Kath. Kör Szent László-termében, részt vehet valláskülönbőség nélkül mindenki, akit korunk nagy szellemi áramlatai érdekelnek. Belépő-díj nincs, a terem fűtve van. Az előadásnak a Patzko-zeneiskola két kiváló növendéke, Patzko Magda és Mayr Margit, ad értékes művészi keretet. Patzko Schumann „Kuriose Geschichte” és „Fürchtemachen” darabjait adja elő zongorán, Mayr Schumann „Ich grolle nicht” és Reger „Früchlingslied” című dalait énekli Patzko Elemér zongorakísérete mellett.

* A munkásszínház legközelebbi előadásán, f. hó 14-én „Az éjjeli menedékhely” kerül színre. Bevezetőt Radóné Kempfner Magda tart. Jegyeket a Munkás Otthonban este 6-tól 8-ig lehet váltani.

Legmodernebb férfi ruhák „FOR GENTLEMEN”
uri-dívat szalonban készülnek. Rimanócy-szálló épület

* Nézze meg vasárnap délután 4 órakor az elmebetegek színelőadását. Belépődíj nincs.

* Halálozás. Tempfly Károly papnövendék 19 éves korában elhunyt. Temetése ma, pénteken délelőtt 10 órakor megy végbe a Csengery-utcai papnövendékből.

* Victoria műsoros táncestélye szombaton a Bonbonnier helyiségében.

* Színelőadás az elmekórházban vasárnap délután 4 órakor. Belépődíj nincs.

* Marcus Rita urasszony kellemetlen kalandja az arad-nagyvárad vasuton. A bukaresti „Dimineata” című lap hosszasan foglalkozik azokkal a lehetetlen állapotokkal, amelyek az arad-nagyvárad vasutvonalon uralkodnak. Megírja elsősorban a Dimineata, hogy a vasuti kocsik ablakai ki vannak törve, a kocsikat nem fűtik és nem világítják. Kényelmetlen II. osztályból II. osztályúvá előléptetett kocsikon kell utazni drága pénzért. Csak a napokban is kellemetlenség érte Marcus Ritta asszonyt, a kiváló operacékesnőt. Aradról akart Nagyváradra utazni. Egy fél első osztályú jegyet váltott és ki is fizette az árát 150 leit. A sietségből elfelejtette megnézni a kapott jegyet. Csak az úton figyelmeztette a kalauz, hogy I. osztályú jegy helyett II. osztályú kapott és azt is Szalonáig, nem Váradig. Így az urasszony kénytelen volt egy tömött, füstös és bűzös fapadú II. osztályú kocsihoz utazni Nagyszalontáig. Ott leszállították a vonatból és Váradig új jegyet kellett váltania. Számtalanszor irtunk már a vasuti műzriákról. De Bukarest messze van!... Szinte örülni lehet annak, hogy végre a bukaresti lapok is foglalkoznak az ügygel. Talán így sor kerül arra, hogy valamilyen javításnak a most már tűrheterlen helyzetet. Talán?!

* A Magántisztviselők és Kereskedelmi alkalmazottak műsoros táncestélye január 3-án a Kereskedelmi Csarnokban.

* Fischer Margit zongoraművész december 17-én, szerdán tartja egyetlen előadó-estélyét a Katholikus Körben. A gyorsan egymást követő hangversenyek dacára is különleges és művészi szempontokból elsőrangú eseményt fog jelenteni. Fischer Margit előadása, aki Nagyvárad koncertközönsége előtt — mint szülőfőnök — most mutatkozik be első ízben. A nyáron elhunyt és felejtethetetlen emlékü Fischer Ervinnek hűga, aki szintén komoly, művészi képességekkel, biztos tudással rendelkezik. Fischer Margit csak a várad közönsége előtt fog debütálni, lényegében kész és kiforrott művész, akinek Pesten és Bécsben nagy és komoly sikerei voltak már. Budapesten három önálló estélyt rendezett és a kritika a legnagyobb elismeréssel kísérte a fiatal — de gazdag tudású művésznő ragyogó képességeit.

* Adakozás. Az izr. nőegylet leányárvaházának adakoztak: Dr. Tamás Arnoldné 200 lei, Kun Adolfné édesanyja halála évfordulóján 100 lei, Famaica Grosu 500 lei, dr. Fischer Imréné 500 lei, Hartmann Klára Cleveland 1 dollár. Természetbeni adományokat küldtek: Lichtmann Miksáné, Lörmicz Mártonné, Schwartz Sámuelné, Sternberg Lázár és társa Fugyivásárhely 1 zsák főzölizst, Sohodol erdőipar r.-t. egy fél vagon fát. Az „Agének Otthona” részére Reichard Dezsóné 1000 lei, Klein Adolfné 1000 lei. Az összes adományokat hálásan köszöni az Elnökség.

* Bál, az Egyetértés szombaton tartja a Kath. Körben első táncestélyét és tornaünnepélyét.

* A szalontai főjegyző adománya. Moga Miklós, Nagyszalonta város főjegyzője, névnap megváltás címen négy ezer lei adományozott az ottani szegények javára.

* A liberális jelölt győzött a képviselőválasztáson. Déről jelentik: képviselőválasztás szavazása befejeződött Victor Mihali liberális jelölt tírlyes többséggel győzött.

* A Gyermekebarát Egyesület sa utánja. A Gyermekebarát Egyesület nap jól sikerült teadélután rendezet egyesület elhatározta, hogy ezeket ves, családias jellegű összejeveleirő időközökben fogja megtartani.

* Külföldi nagy művészek sze kiállítása csak hétfő estig lesz ny Helikonban. A legszebb és legolcsó rácsenyi ajándék. Belépés díjtalan Bratianu-Szaniszló-u. 1.)

* Tekintse meg Tarsoly Jánó tét, Sas-passage alatt, ahol karácson tők és díszmüaukat nagy választálal.

Seyem fiokr harisnyák Davu
85 lei.

* Akik izlésesen és olcsón aöltözködni, keressék fel a Schwartz termét Str. Saguna, (Kapunus) 1

LEGUJAB

A cukorbehozatali vám em a képviselőhrz előtt

Bukarestből jelenetik: A képviselői ülésén Lalescu a költse előadója felolvasta jelentését. Tek arra, hogy az éjszakai ülésre egy kösem volt feliratkozva, az ülést felfették.

Csütörtökön délután 3 órakor viselőházban Tancred Constant kereskedelemügyi miniszter választe nitescu Jorga-párti képviselő intciójára a papirgyárak trósztye ü Constantinescu kijelentette, hogy táris különbségeket számítva most mániában a legolcsóbb a papir és m örülhet azon, ha a nemzeti ipar fej

Megokolja még a keresked miniszter, miért volt szükséges behozatali vámjának emelése. A r cukorgyárak az idén teljes mérték pesek fedezni az ország cukorszüké: éppen ezért a hazai ipar védelmében szükség volt erre az intézked

Életfogytiglani fegyházra il Simán újságíró gyilkos

Budapest, december 4. Simdre újságíró gyilkosának Luxicsnak a védője a tegnapi főtárgyalásterjesztette, hogy egy spiritiszta szon megjelent Simán szelleme és dotta, hogy Luxics a gyilkosságot e társával együtt követte el.

A szellem megmondotta a bün felbujtó nevét és hollétét is és ezé a nyomozás kiegészítését.

Az ügyész indítványára a törv ezt a kérelmet elutasította és Luxic rendbeli gyilkosság, rablás és gyu büntetettének kísérlete miatt összbu életfogytiglani fegyházra ítélte.

HASZNALJON
CSAK
„DURA”
ELEMEKET

Maradék cipővásár a Selejtes Cipőáruházban.

utasították az Agrár-banknak a Libermaneasca elleni kilakoltatási kérését. Az elmúlt tavasszal az Agrárbank képviselője kilakoltatási kérvényt adott a volt Moskovits-palotában levő Libermaneasca ellen, mert az a február 1-étől csak 36 napi késéssel fizeti. A kérvényt a járásbírószékelutasította. A törvényszék Predovici-tanácsa a Pop Romulus ügyvéd szintén a kérését kérte, mert a törvénynek a kérésre vonatkozó paragrafus csak az év első felében lépett életbe. Ez a házberés februári volt. A törvényszék elodáitok alapján elutasította az Agrár-bank kérését.

A karácsonyi cipővásár szenzációjára hívták már, hogy Nagyvárad legelső cipésze szövetezelbe tömődött. Az a tény, hogy produktumait minél gyorsabban árón a drága hitellel dolgozó kereskedelem igénybevétele nélkül bontása a nagy közönség rendelkezésére állt. Ertesülünk a szövetezel munkáját már annyira előre haladtak, hogy karácsonyi szezonban megnyílik a Str. Reul Mosoiu (Mezei Mihály-utca) 4. számú helyen a szövetezel hatalmas cipőboltja, ahol a legduzsább választékban állított elsőrendű áru áll a nagyközönség rendelkezésére versenyeken kívüli olcsón. A saját érdekében cselekszik mindenki, ha cipőszükségletének kielégítésével bevért a cipőszövetkezet üzletének pár nap múlva bekövetkező megnyitását.

Megjelent Szilágyi Dózsa könyve. Aznap irodalmi és nyomdai műintézet gondos kiállításában röviddel megnyitotta a sajtó Szilágyi Dózsa emléktáblát. A könyv a híres tanár, márkás-nevű egyházi író, a híres hírszónok első könyve. „Örök szavak a XX. században” cím alatt az író az ősi szerző azokat a nagyhatású egyesítéseket gyűjtötte füzetbe, melyeket az ősi hírszónok már régóta nélkülözött kiadásában s épp ezért a hiányt valószínűsíró-tábor igyekezett az egyesítéseket alkalmával pótolni. Melyek a költői nyelvezet, a súlyos igazságszerzés és könnyed, közvetlen előadás jellemző a nagyjelű művet, mely Szilágyi Dezső-utcai „Örsem” könyvvezetése útján szerezhető meg.

Or harisnyák Darvasnál 67 lei.

Új sorsolás. December 6-án lesz a Hirlapiroda kölcsönkönyvtárának sorsolása, melyen öt tárgy lesz kisorsolva. Egy elegáns női modell kalap Klein János kalapgyárából (Nagy S.-u. 1.). Megtehető a kirakatban. 2. Egy férfi zsefkönyv, mérték után, Fischer. (Szt. István-ter. 7.) fehérnemű üzletből. 3. Háttér fénykép Dajkovits fényképész-sas-passage). 4. Két üveg Robin likör (Robin Charles likörgyárból). 5. Két havi könyvtár előfizetés.

Kegyelet a Sas alatt.

Orvosi gyakorlatban legjobban beismert modern legkényelmesebb modern ködéshez legalkalmasabb háskötőket írt Kovács Sándorné (Nilgesz-telep), audvarral szemből.

TÓZSDE

Zürich, december 4. Nyitás: Berlin 2409, Newyork 516 egyen., London 2409, Prága 1555, Budapest 0.0069, Bukarest 250, Bécs 0.007265.

Budapest, december 4. Zárlat. De-berlin: Páris 1130, London 965, Newyork 516, Róma 900, Zürich 40, Bécs 29.

Valuták: Font 930, frank 1105, svájci 1105, lira 880, dinár 275, dollár 200, osztrák 28, szokol —, magyar 27.

Zürich, december 4. Zárlat: Berlin 123 egyen., Amsterdam 209, Newyork 516 fél, London 2411 fél, Páris 2840, Milanó 2239, Prága 1556 egyen., Budapest 0.0070, Belgrád 750, Bukarest 250, Varsó 100, Bécs 0.0072 háromn.

Budapest, december 4. A csütörtöki értékpapír-zárlat: Angol-Magy. 43, Salgó 595, Mtrkur 10, Pesti Hazai 2860, Beocsini 1230, Köszén 3450, Fegyver 1180, Láng 123, Lázó 820, Mütr. 155, Österm. 225, Phöbus 81 fél, Nasici 2475, Tröszt 172, Magy. H. 529, Rima 139, Keresk. b. 1280, Borsod-Misk. 185, Borsodi szén 115, Urikányi 1020, Ganz-D. 2925, Lipták 2139, Papir 37, Kar-ton 124, Gummi 322, Lignum 50, Adria 1280, Osztr. H. 184, Allamv. 495, Belv. Tak. 3550, Első Bp. gőz 151, Drasche 190, Globus 45, Ganz-V. 1700, Schlick 50, Flóra 89, Klotild 50, Georgia 458, Neuschloss 2806, Atlantika 28 fél.

NYILTTÉR

Értesítés.

Van szerencsénk az érdekelteket értesíteni, hogy **EGGER & COMP** wien szállítás cég vezérképviseletét átvettük. E cég nevében úgy mint eddig is, tisztviselője **Értész Zoltán** ur jogosítva van ügyleteket kötni és tisztelttel kérjük őt ezen működésében bizalmukkal támogatni.

Tisztelettel
RADÓ & WEINFELD
szállítók
EGGER & COMP
nemzetközi szállító cég
Wien-Budapest
vezérképviselete.

Csak nővel ne...

KALANDOS REGÉNY

Irta: Moly Tamás.

— Nem hiszem. A történet pedig így hangzik: Öt év előtt szeptemberben egy nagyon kedves német városkában tartózkodtam s ott akartam maradni két-három hétig. Egy délelőtti kislátam a vasúti állomás felé. Már majdnem kiértem, amikor egyszerre csak eszembe jutott valami s ez arra birt, hogy ne menjek tovább. Megálltam s vártam a villamost, mely bevisz a városba. Amint ott várakozom a megálló-nál, észreveszek egy hölgyet. A hölgy fel-tünően elegáns, nagyon csinos és érdekes.

— Ahá! — mondta Wright Olivér — most jön a tapasztalat!

— Ugy van, ifjú barátom, ezuttal a tapasztalat egy megkapóan bájos és bőséges élő fiatal hölgy alakjában jelentkezik. Kétségbeesetten tipegett ide-oda, nézde-gélt mindenfelé s láttam, keresi a megol-dást, mely nem mutatkozik. A megálló-nál többen várták a villamost, férfiak és nők. A hölgy szeme végigsiklott rajtuk. Láttam, hogy szeretne valamit, de nem mozdultam, nem akartam odatolakodni hozzá. A hölgy egy-két másodpercig tévovázott, egyszer csak hozzám lépett.

„Uram”, mondta franciául, „bocsásson meg, hogy alkalmatlanokodom... De nem tehetek másképpen, idegen vagyok s a városban is idegen... Kérem, segítsen rajtam...”

„Szivesen, madame, rendelkezék velem és nézze el, hogy rosszul beszélek franciául. Amerikai vagyok”, mondtam folyékonyan, mert ezt a bevezetést már régen kigondoltam magamnak és betanultam.

„Nagyszerűen beszél franciául”, hízelt a hölgy vakmerően; „boldog lennék, ha így tudnék angolul. Arra kérem, ha ráér, vezessen el egy közeli ékszerészhez.”

„Ha be akar menni a városba, mondtam, várja meg...”

„Nem! Nem akarok messze menni az állomástól. Azonban egy ékszerészhez kell mennem és pedig gyorsan!”

„Akkor menjünk, madame!”

Tíz napja laktam már a városban és ismertem a boltok egy részét. Tudtam, hogy a közeli úton három ékszerész is van. Bementünk mindjárt az elsőhöz.

A boltban a hölgy lehuzta bal kezéről a kesztyűjét s a hüvelykujjáról levett egy nagy smaragdgyűrűt. A jókora drágakövet apró rubinszilánkok szegélyezték, egészen szokatlanul s így a gyűrű feltűnő volt.

„Eladom,” mondta a hölgy. „Mennyit kapok érte?”

Az ékszerész megnézte jól a gyűrűt, nagyítóüveggel a drágakövet, rátette a fi-nom mérlegre, majd ránézett a hölgyre, majd reám s kis latolgatás után megmondta, hogy ad a gyűrűért háromszáz márkát; abban az időben ez tekintélyes összeg volt.

A hölgy szótlanul visszavette a gyűrű-jét gyors mozdulattal, sarkon fordult és már künn is volt az utcán. Nem tudtam: annyira megbántotta az ékszerész a höl-gyét? mi mást tehettem, utána mentem. A hölgy haragos volt.

„Hallotta ezt?” mondta indulatosan. „Ó, milyen uzenorás! De nem, ezt nem. Ki-fosztani nem hagyom magam! Inkább...”

„Menjünk át ahoz az ékszerészhez,” mondtam nyájasan.

„Nem megyek! Ezt nem bírom ki! Elég volt!” szölt a hölgy haragosan; de rögtön hozzátette: „Bocsásson meg, uram! Na-gyon visszaélek szíves jóindulatával... Ó, milyen szerencsétlen vagyok... s a szája széle remegett az elfojtott sirástól.”

„Kérem, asszonyom, tiszteljen meg az-zal, hogy megmondja, miben lehetek szol-gálatára”, kértem őszintén.

„Uram, mielőtt ideérkeztem, jött a vonatvezető és ellenőrizte az utasok jegyeit. Az én jegyemet is kérte. Ekkor lát-tam csak, hogy nincsen meg a tárcám... eltűnt... nem tudom... ellopták... nem a jegyem, sem a pénzem nincsen meg. A vonatvezető elhitte, hogy ártatlanul kerül-tem bajba s megengedte, hogy itt szálljak le; még a kézi poggyászatot is leadta a derék ember. Tovább kell utaznom, a kö-vetkező vonat itt lesz másfél óra múlva. Azzal akarok tovább menni. Ezért kell el-adnom a gyűrűmet. Csakhogy ezek az em-berek fosztogatók?! A gyűrű megér leg-alább háromszor annyit.”

(Folyt. köv.)

Aszódinál
ma nagy miku-lási cukorka és csokoládé vásár lesz! szállított árrakkal.
minden ve-vő ajándék-ba egy nagy tábla csoko-ládét kap.
Aszódi, Sas-palota

Pénzkrisis folytán raktáron lévő kitudó gyártmányu, egész új kereszthuros lémszerkeze D

zongorák, pianninók és perziaszönyegek 10% engedménnyel árusítom még a készlet tart,

I. STERNBERG

Piața Unirii 2.
Telefon 13-45.

A legkisebb kiadás ára 30 lej

A NAGYVÁRAD APRÓHIRDETÉSEI

Levelezés

Videken lakó ur helybeli vagy vidéki 20-30 év körüli feltétlenül urinő diszkrét ismerettségét keresi. Választ teljes címmel „Honor” jellegre a kiadóba kérek. 914

HÁZASSÁG

Házasságközvetítői ügyben méltóztatásuk bizalommal Faragó Jenő budapesti irodájához fordulni, hol díjtalan felvilágosítással szolgálnak. Faragó, Budapest, Népszínházutca tizenhat. Cégjelzéstelen levelezés. Összeköttetések: Romániából, Siovenskóból, Jugoszláviából, Magyarországból. 32

LAKÁS

Keresek egy két szobás lakást az orth. izr. iskolák környékén. Lelépéti fizetek Cím a kiadóhivatalban, esetleg az orth. izr. iskolák igazgatóságánál. 518

Butorozott különbejáratú szobákat konyahasználattal vagy anélkül lakásokat konyha használatával vagy anélkül lakásokat, üzlethelyiségeket, pénzkölcsönöket bármilyen ingatlant leggyorsabban közvetítek. Str. Episcopul Pavel-utca 5. 921

Akinek

átadó lakása van forduljon hozzánk bizalommal

Akinek

lakásra van szüksége azonnal adunk és garantáljuk a beköltözést

ARDEAL

lakás, ingó és ingatlan közvetítő iroda, főposta mellett, Posta (Uri-u.) Telefonszám: 203.

ELLÁTÁS

Fiatalember vagy nő ebéd és vacsora kosztot kapnak jobb izr. családnál. Cím Hegedűs Hirlapiróda. 916M

Alkalmazás

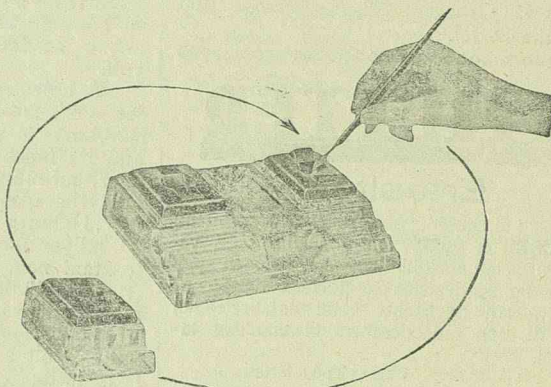
Okl. szeszgyárvezető, 17 évi ipari és gazdasági gyári gyakorlattal, gépkezelői vizsgával rendelkezik, állását változtatni óhajtja, műszaki és irodai dolgokat önállóan, szakszerűen végzi. Megkereséseket a kiadóhivatal továbbítja „Szakember” jellegre. Ny

Könyvelő, gyakorlott bankfolyócszámlázó, gépiró és gyorsíró állását változtatná. Címeket a kiadóba kérek. 902

Mérlegképes főkönyvelő megfelelő állást keres a szombat megtartásával. — Szíves megkereséseket: „Készpénz óvadék” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 911

Pénzbeszedőt keres 50 ezer lej készpénz kaucióval kereskedelmi vállalat. Ajánlatot Hegedűs Hirlapiróda „Agilis” jellegre. 922M

LE „PLUM'NETT” az állandóan zárt amerikai TÉNTATARTÓ

Kizárólag:

SONNENFELD R.-T.

Oradea-Mare, Piața Regina Maria No. 3.

papíráruházában kapható.

EINL FÉLE PERGELT KÁVÉ

naponta frissen csak a
WURST cégnél
Regele Ferdinand-uton

Asztalos műhelyemet

teljesen megnagyobbítva és villanyerőre berendezve Szacsavay-utca 76 szám alól
Str. Cogalniceanu (Várady Zsigmond-u. 43 sz. alá helyeztem át.

A n. é. közönség további szíves partfogását kérem, tisztelettel

Vass József

épület- és műbutor-asztalos

ELADO: A pénzügyi palota mellett 50 ezer lelt jó, védelmező ház igen jutányosan; magánházak átadó lakásokkal 460, 500 és 750 ezerért, közel 3 és fél katasztr. hord szőlő épületekkel, pincével 420 ezer. Több szőlő és földbirtokok 40 holdtól 600-ig.
Csapó, Str. Akadémia-u. 6, 3—6-ig

SUNFIELD
ORADEA-MARE

DOMBORNOMÁSU
NYOMTATVÁNYAI
A LEGSZEBBEK

Új cipőüzlet!

A napokban megnyílik
a nagyváradai cipészek szövetkezetének

CIPŐÜZLETE

a Strada General Mosoiu (Mezey Mihály-utca) No. 4 alatt, ahol a legjobb minőségű cipők még nem hallott olcsó árban, óriási választékban kerülnek eladásra.

Legolcsóbb cipők!

Új cipőüzlet!

Ügyvédi irodai teendőiben jártassággal rendelkező kiasszonyt keresek azonnali belépésre. Dr. Farkas Adorján, Bul. Regele Ferdinand 35. 923M

Adás-Vétel

Használt fekete női télikabát és egy leánykabát prémél díszítve, jó állapotban eladók. — Cuza Voda (Szacsavay)-utca 19.

Házak eladók. Házeladás, megbízásokat vállalkozunk. Köösönköket megsz. rúink. Magánpénzeket jutalékkal kihelyezünk. Adásvételi Rt. Parcul Itraian 12. Értesítés délután. 5

Egy jókarban lévő pedálos cimba om eladó. Piața Bisericei (Templom-tér) 7. szám. Értekezni deli alatt és este 6 után. Ny

Vendéglő italmérési joggal, beköltözhető lakást, házzal együtt eladó. Cím kiadóhivatalban. 885

Békebeli minőségű díszes és egyszerű gyermekpólyák olcsón eladók. Str. Orfeinutului (Arvaház-utca) 5., udvar, jobbra. 912

Új ház eladó forgalmas helyen 3 üzlethelyiséggel, 4 lakással. 2 üzlethelyiség és kétszobás földszobás lakás azonnal átadó. Vételár 600.000 lei. Cím Hegedűs Hirlapiróda. 915M

Jóforgalmu hentesüzlet betétséggel kiadó. Str. Vlahuța (Szant János-utca) 21. 920M

Fürdőszoba kazán, 15 eladó. Str. Eroilor (Vlahuța) 44. Bálint. 91

Elsőrendű hentesüzlet adok Jakab káros Str. Vlahuța (Szeren utca) 12.

Különfélék

Gobelin himzést vállalkoz. Str. Takar (Timár u.) 8. sz.

Köcsönkönyvtár lehet ócska kiolvas vői ellenében a Hirlapiróda. 91

Utlevél, bérlet és igazolványhoz szükséges fényképek legoloz. Zenker fényképező I. C. Brătianu (Sant ucca 25. Felvétel: 1/28-g.

Mit donfélé kézimű, hársmű himzést, lin himzést váltakozóanra házhoz me. Ugyanott szépen o gobelin himzője kezzenek. Str. Takar (Timár u.) 8. sz.

Kabátok, kosztürok, ca és estélyi ruhák 600 le ért. kötött sz golt ruhák, gobelín, himzések, mit sok és egyéb kák olcsón k. Nilgész-telep 100. Schwarcz-ház.

150-200.000 lelt nek mego v. vála.ához. Meg. ket „A-tiv” jelleg adóhivatalba kére.

24 % kamatra maganpénzt teljes tel. Adásvételi K. Traian (Szécheny Ertesítés délután.

Eladó ház

196 darab bekl. magán, bér és üz kedvező fizetéssel nagyb. szőlők, zott szobák, 1, 2, leg 6 szobás lakások. Több lakás. Ha bármit venni akar, forduljon diszkrétén azonnai zem. Bizománybíró elfogadok WEISZ v. irodája, N. Str. Tipografiei (S. ucca) 4. Szaniszló.

Akinek nem is k

kép, az is kere

ZENKER NÁD

fényképező, Str. (Szaniszló utca)

csak úgy győző

hoggy mily me

olcsó ár

kap mindentfélé

1. Aki 6 drb l

rendel 150 leirt,

déka kap: 1 nap

cabinet kép, 3 b

pet és 1 lev. lap

2. Aki 12 drb,

rendel 150 leirt,

déka kap 3 d

képet.

3. Aki 3 drb ig

vagy bérletképet

leirt, az ajándé

még 3 drb. bérle

4. Egy drb. bér

15 lei.

Es aki 12 Min

pet rendel, csak

kerül. — De csak

Zenker c